

Od základu

trochu slevit. To, co je v MS Windows dílem jedné firmy, je v Linuxu realizováno více samostatně vyvinutými programy. Pomocí tzv. Window managerů, kterých existuje opravdu hodně, si můžete zvolit vzhled a způsob ovládání počítače. Jeden z Window managerů se dokonce snaží napodobovat chování Windows 95.

Mají okna v podání Linuxu nějaké výhody?

Pokud nejste na síti, tak ne. V síťovém prostředí si ale můžete přesměrovat okna na libovolný počítač, na němž běží X server systému X Window. Dá se tak pracovat na více vzdálených počítačích najednou.

Je instalace Linuxu složitá?

Existuje několik možností, jak nainstalovat Linux. Dá se instalovat po síti, ale pokud nemáte připojení rychlou pevnou linkou, nebylo by to moc praktické. Lepší je koupit si Linux na CD-ROM. Podle distribuce za něj zaplatíte od 120 korun do několika tisíc. Dá se také okopírovat pevný disk s už nainstalovaným Linuxem. To bych ale doporučoval jen v případě, že instalujete na více počítačů se shodnou konfigurací. Instalace začíná nakopírováním několika disket a volbou způsobu instalace (lokální/síťová), a potom následuje výběr aplikací, které chcete používat.

Líbí se mi možnost upgradu operačního systému po internetu tak, jak to umějí nové Windows 98.

Linux to umí už několik let.

Jaké aplikace jsou pro Linux k dispozici?

Většina běžných typů aplikací, které používáte na PC, existuje také pro Linux. Jejich kvalita bývá různá, ale k dispozici jsou i komerční produkty, například Wordperfect. Balíků typu Office je několik, ale většina není k dispozici zdarma. Kromě toho v poslední době ohlásilo několik předních výrobců databázových systémů podporu Linuxu. Poměrně špatně jsou na tom hry. Těch je málo a s tím, co si můžete pořídit pro Windows, se to nedá srovnávat.

Mohu v Linuxu používat aplikace pro Windows/DOS?

Existují emulátory DOSEmu a Wine, které se snaží emulovat DOS, resp. Windows, ale moc na ně nespolehejte. Je dobré si na WWW stránkách těchto projektů zkontrolovat, zda a jak vaše aplikace v emulátoru funguje.

Když já se bez Windows neobejdu.

To není problém, Linux může existovat společně s Windows na jednom počítači. S jistým omezením je možné jej dokonce používat, aniž by potřeboval vlastní oddíl na disku.

Proč jsem zde nenašel/nenašla odpověď na svůj problém?

Protože jste nám ještě neposlal(a) jeho popis.

Martin Brachtl (brachtlm@fel.cvut.cz),
Lukáš Mikšíček (lukas.miksicek@seznam.cz)

Protože se mnozí dotazy týkající se Linuxu, rozhodli jsme se, že na ně budeme reagovat na stránkách Chipu, aby naše odpovědi mohly posloužit i ostatním uživatelům. Začneme opravdu důkladně a od začátku.

Co je to Linux?

Linux je operační systém typu Unix implementovaný pro většinu v současné době vyráběných hardwarových platform. Vyvíjí jej už přes pět let programátoři – dobrovolníci. Celý projekt by neměl bez internetu šanci na úspěch. Linux se také používá pro označení různých distribucí, tedy nejenom samotného operačního systému, ale také aplikací pro něj.

Co se rozumí pod názvem distribuce?

Distribuce je označení balíku aplikací dodávaných společně se samotným Linuxem. Snahou autorů distribucí je usnadnit správu systému, instalaci a údržbu aplikací. Nejdůležitější součástí distribuce proto bývá nějaký program pro správu a instalaci aplikací. Dnes nejrozšířenější distribuce se jmenuje RedHat. Další jsou Debian, Slackware, S.U.S.E.

Existuje k Linuxu nějaká dokumentace?

V rámci projektu Linux Documentation Project (LDP) vzniklo několik elektronických knih, mezi jinými uživatelská a programátorská příručka a dvě příručky pro správce. V tištěné podobě se jim říká The Linux Bible.

Dalším zdrojem informací jsou dokumenty HOWTO, zabývající se vždy jednou specifickou oblastí. Takže existuje například Config HOWTO, French HOWTO a podobně. Kromě toho jsou – tak jako v každém Unixu – k dispozici tzv. manuálové stránky ke všem příkazům Linuxu. LDP, HOWTO a manuálové stránky tvoří dohromady několik tisíc stránek dokumentace. Většina informací je v angličtině, ale vyšlo už několik knížek i česky.

Na jakém počítači je možné Linux používat?

Na PC, Macintoshi, pracovních stanicích s procesory Alpha, MIPS, SPARC, PowerPC, Motorola 68xxx a dalšími. Umí pracovat i na multiprocesorových strojích. Rozumí si s většinou síťových protokolů a dokáže minimálně číst většinu dnes používaných souborových formátů.

Jaké má Linux hardwarové nároky na PC?

Linux prý fungoval i na PC 386 s 2 MB paměti. Za rozumné minimum lze však považovat 486/66 MHz s 8 MB paměti. Chcete-li provozovat i grafickou nadstavbu X Window, je dobré mít minimálně 16 MB paměti. 32 MB paměti by už mělo stačit na pohodlnou práci

jednoho uživatele s několika programy současně. Na disku Linux zabere 100 až 200 MB podle konfigurace. Dá se ale provozovat i po síti bez disku. Jinými slovy, téměř každý počítač zakoupený během minulých tří let se dá pro Linux použít. Jedinou výjimkou může být velikost paměti RAM. Její rozšíření je ale dnes nejjednodušší a také nejlevnější.

A jak poznám, že bude pracovat právě s mou konfigurací?

V souboru Hardware-HOWTO je seznam doporučených hardwarových komponent. Obecně platí, že čím exotičtější prvky ve svém počítači máte, tím větší je nebezpečí, že je Linux nebude podporovat nebo že bude nutné pro ně upravit alespoň jádro systému.

Jak je to s lokalizací a informacemi v češtině vůbec?

Lokalizace základních aplikací i systému X Window a další informace o Linuxu v Čechách jsou k dispozici na adrese <http://www.linux.cz>.

Proč jsem o něm ještě neslyšel?

Když někdo něco vyvíjí zadarmo, těžko můžete čekat, že ještě bude utrácet statisíce za reklamu.

Je Linux bezpečný a spolehlivý?

Je. O tom svědčí stále větší pozornost věnovaná Linuxu ze strany velkých firem, jako je například Corel. O spolehlivosti svědčí mimo jiné i to, že byl použit k řízení jednoho experimentu na raketoplánu, nebo to, že byl zvolen jako operační systém pro desítky počítačů při vytváření animací ve filmu Titanic. Když se zeptáte firem nabízejících internetové služby, jaký operační systém mají na svém serveru, hádejte, co odpovědí?

Na rozdíl od Windows 95/98 jsou vaše soubory a nastavení pracovní plochy bezpečnější před případnými vetřelci. Bez znalosti hesla se k nim nikdo nedostane. V tom Linux připomíná spíše Windows NT. Co se týká stability, je plně srovnatelný s Windows NT. Jeho příznivci dokonce tvrdí, že je stabilnější.

Jsem zvyklý na Windows, jak těžký je přechod na Linux?

Díky systému X Window o svá okénka nepřijdete, ale ze svého pohodlí budete muset